

## ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

<b>Խմբագրական</b>	Հայագիտութեան Անցող Քսանիինգ Տարիներու Մարտահրաւերները Եւ <sup>1</sup> Նուաճումները	<b>3</b>
<b>ՅՈՂՈՒԱԾ-ՌԻՍՈՒՄՆԱՍԻՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ</b>		
<b>Կարինէ</b> <b>Ռաֆայէլեան</b>	Գոլդգէն Մահարու Ծաղկած Փշալարերը Եւ Ստայինեան Բննաճնշումների Գեղարուեստավաւերագրական Այլ Պատկերներ	<b>11</b>
<b>Արսէն Շահինեան</b>	Հայ-Աղուանական Քաղաքական Ու Կրօնական Առաքելութինը Հիախ- Արեւեան Կովկասում Եւ Հռոաց Դարձի Ժամանակագրութինը	<b>43</b>
<b>Քլոտ Մութաֆեան</b>	Հայ Եկեղեցին Եւ Պապականութինը՝ Կիլիկեան Հայաստանի Վերջին Դարուն (1275-1375)	<b>57</b>
<b>Աւետ Աւետիսեան</b>	Սուրբ Ծաղիկ Աւետիսրանի Պատկերագրական Ծարքի Առանձնայատկութինները	<b>71</b>
<b>Նորայր Պողոսեան</b>	Հայկարանուգետեան Դրսետրումները Հայ Գիտական Եւ Կրթական Ոլորտներում (ԺԵ.- ԺԹ. դդ.)	<b>95</b>
<b>Արման Մալոյեան</b>	Նախիջևանի Պատմութեան Միքանի Ժողովրդագրական Տուեալների Շուրջ (ԺՀ. Դարի Վերջին Քառորդ-ԺԹ. Դարասկիզբ)	<b>111</b>
<b>Արտակ Ասատրեան</b>	Հայոց Ազգագրութեան Թանգարանի Պոլնձէ Սուարկաների Գեղազարդման Ընդհանուր Բնութագիրը (Հիմնական Զարդանախշերը, Զուգահեռները, Խորհրդիմաստը)	<b>125</b>
<b>Րոպէր Քոփթաշ</b>	Գրիգոր Զօհրապ. Օսմանցի Հայ Մտաւրականը Եւ Քաղաքական Գործիչը	<b>151</b>
<b>Վաչէ Ղազարեան</b>	Առաջնորդող Յօդուածի Մը Պատմութինը. Վահան Թէքէեանի «Յոյսի Երգը»	<b>199</b>

<b>Ռուբեն Սահակեան</b>	Զօրավար Թովմաս Նազարեթեկեանի Անտիպ Յուշերը Ա. Համաշխարհային Պատերազմի Ռուս-Ռուբռական Ռազմաճակատի Մարտական Գործողութիւնների Մասին (1914 Յուլիս-1916 Ապրիլ)	<b>217</b>
<b>Պետրոս Թորոսեան</b>	Թրքական Եւ Ամերիկեան Որբանցներուն Ազգեցութիւնը Հայ Խնդնութեան Վրայ	<b>257</b>
<b>Վարդան Մատթէոսեան</b>	Վահան Թողովնեցի Վաղ Կենսագրութեան Հարցեր	<b>269</b>
<b>Գարիկ Սրկ. Ասրեան</b>	Խորհրդային Աղրեջանի Բոնամնշումները Եւ Արցախի Ժեմի Փակումը (1920-1933)	<b>317</b>
<b>Գրիգոր Արշակեան</b>	ԽՍՀՄ Փլուզումը Եւ Թուրքիայի Հարաւրվկասեան Քաղաքականութեան Ձեաւորման Գործընթացը 1990ականներին	<b>349</b>
<b>Արմենակ Եղիայեան</b>	Դասական Տառադարձութեան Մէկ Քանի Հարցեր	<b>373</b>

### ՔՆՆԱՐԿՈՒՄՆԵՐ

<b>Կարէն Յովհաննիսեան</b>	Աշխարհի Մողելը Հայկական Աւանդական Մշակույթում (Ըստ Քանահիաական Նիփերի)	<b>401</b>
<b>Եւա Մնացականեան</b>	Յովհաննէս Թումանեանի “Լոռեցի Սաքոն” Ժամանակի Գնահատմաբ	<b>431</b>
<b>Նարինէ Շամամեան</b>	Հայոց Պարային Մշակույթը Ի. Դարի 445- Հայկական Գեղարվեստական Եւ 464 Վաերագրական Ֆիլմերում	
<b>Նանէ Մովսիսեան</b>	Հայի Խնդնութեան Դիտարկումը Յակոբ Օշականի Մնացորդաց Վէպում	<b>465</b>
<b>Վարդան Զ. Պետրոսեան</b>	Սերաստիան Շահումեանի Երկաստիճան Հնչոյթաբանական Տեսութիւնը	<b>479</b>
<b>Խորէն Գրիգորեան</b>	Քաղաքային Առեւտորը Գիմրի Քաղաքում Աւանդոյթ Եւ Արդիականութիւն	<b>497</b>
<b>Քնարիկ Պետրոսեան</b>	Հայրենիք-Սփիտոք Գործակցութեան Նոր Ձեաշակ. Հայաստան-Սփիտոք Առաջին Խորհրդաժողովը	<b>507</b>

## ՀՐԱՊԱՐԱԿՈՒՄՆԵՐ

<b>Կարինէ Ալեքսանեան</b>	Միհրան Խաչատրեանի Յուշերը Զօրավար Անդրանիկի Հայկական Առանձին Հարուստող Զօրամասի Գործունէութեան Մասին	527
<b>ՀԱՂՈՐԴՈՒՄՆԵՐ</b>		
<b>Եղիա Ներսէսեան</b>	Արտաշէս Գ.ի (Ք.ե. 18-34) Նորայայտ Դրամը	555
<b>Սթավրոս Սթավրիտիս Վահէ Քաթիպ</b>	Կոստանդնուպոլսյ Բարող (26-27 Օգոստոս 1896) Աւատրալիական Անդրադարձը	563
<b>Զաւէն Մսքրիեան</b>	Կայսերական Պատերազմական Թանգարանը Եւ Հայոց Ցեղասպանութիւնը Հայկական Հարցի Եւ Արցախեան Հիմնախնդիրի Հոլովոյթը Հայոց Ցեղասպանութեան Հարիւրամեակին (2015)	573
<b>Զաւէն Մսքրիեան</b>	ՀՀ Հանրակրթական Դպրոցներում Ներառական Կրթութեան Կառավարման Վերլուծութիւն Եւ Իրազեկուածութեան Ուսումնասիրում	581- 602
<b>Մելինէ Գրիգորեան</b>	ՀՀ Հանրակրթական Դպրոցներում Ներառական Կրթութեան Կառավարման Վերլուծութիւն Եւ Իրազեկուածութեան Ուսումնասիրում	603
<b>ԳՐԱԽՈՍԱԿԱՆՆԵՐ</b>		
<b>Արմէն Կարապետեան</b>	Արմէն Մարուբեան, Հայոց Ցեղասպանութեան Գործով Միջազգային Դադարան Դիմելու Հիմքերն Ու Հարատորութիւնները	615
<b>Շորճ Պուտնութեան</b>	Մուսաֆիք Ալա (Օսմանեան Բանակի Յատով Նետաձիգ Ախոյեան), Ֆարէհ Նամէ-Եւ Իրաւան (Գիրք Երեւանի Գրաւման)	621
<b>Ծովինար Մովսիսեան</b>	Svetlana Sarkisyan, <i>Na Rubeje Vekov: Muzika I Yiyo Sfery, Izbrannye Stat'i</i> (Դարերի սահմանագծին. Երաժշտութիւնը Եւ Նրա Ոլորտները, Յօդուածների ընտրանի)	624

<b>Լիլիթ Սարգսեան</b>	Inguna Kurcens, <i>Minas Avetisyan: Jivopis' I Risunok (K Voprosu O Formakh Assotsiativno-Simvolicheskoy Obraznosti V Armyanskoy Jivopisi 1960-1970kh Godov)</i> (Մինաս Ավետիսյան. գեղանկար եւ գծանկար, զուգորդական-խորհրդապաշտական պատկերայնութեան ծեսերի հարցը 1960-1970ականների հայ գեղանկարչութեան մէջ)	<b>632</b>
<b>Արծոնի Բախչինեան</b>	Alexandre Siranossian, avec la collaboration de Maxime K. Yevadian, <i>Les Métamorphoses de Tigrane. L'épopée Arménienne dans le Théâtre Classique et l'Art Lyrique, Tome I-II</i>	<b>637</b>

## **ՄԱՀԱԳՐԱԿԱՆՆԵՐ**

**647**

Նիրա Մթօն (1938-2013), Զառա Տէր-Ղազարեան (1951-2013) Իդա Բաբայեան (1939-2014), Օգոստինոս Վլդ. Սեբովեան (1921-2014), Ալն Արեւատեան (1928-2014), Երուանդ Պապյայեան (1913-2014), Էմմա Կոստանդնեան (1934-2014), Ռուզան Սարգսեան (1959-2014), Ֆելիքս Տէր-Մարտիրոսով (1939-2014), Լարենտի Բարսեղեան (1937-2014), Նոնա Ստեփանեան (1932-2014), Ժանէտ Լազարեան (1940-2014), Մանուկ Սարգսեանց (1923-2015), Շուշանիկ Ափոյեան (1923-2015), Լենդրուշ Ալյեան (1941-2015), Կարինէ Խուլաբաշեան (1929-2015), Գեղրդ Բրուտեան (1926-2015)

## **Հայկագեան Համալսարան**

<b>Հայկագեան Հայագիրական Հանդէսի ժԴ. եւ ժԵ. Հատորներուն Շնորհանդէսները Պէյրովի, Երեւանի, Թիֆլիսի եւ Ախալքալաքի Մէջ</b>	<b>679</b>
<b>Աշխատակիցներու Ուշադրութեան</b>	<b>689</b>
<b>Բովանդակութիւն</b>	<b>693</b>

## Table of Contents

<b>Editorial</b>	The Last 25 Years of Armenian Studies: Challenges and Achievements	<b>3</b>
<b>Articles</b>		
<b>Karine Rafaelyan</b>	Pictures of Stalinist Repressions in Gurgen Mahari's <i>The Blossomed Barbed Wires</i> and other Documentary Writings	<b>11</b>
<b>Arsen Shahinyan</b>	K. The Armenian-Albanian Political and Religious Mission to the North-Eastern Caucasus and the Date of the Huns' Conversion	<b>43</b>
<b>Claude Mutafian</b>	The Armenian Church and the Papacy During the Last Century of Cilician Armenia (1275-1375)	<b>57</b>
<b>Avet Avetisyan</b>	Features of the "Saint Flower Gospel" Iconographical Series	<b>71</b>
<b>Norayr Poghosyan</b>	The Perception of "Haykabunutyun" in the Armenian Scientific and Educational Spheres (17-19 <sup>th</sup> centuries)	<b>95</b>
<b>Arman Maloyan</b>	Certain Demographic Facts Related to Nakhichevan's History (late 18 <sup>th</sup> -early 19 <sup>th</sup> C.)	<b>111</b>
<b>Artak Asatrian</b>	A General Account on the Motifs on the Copper Items found in the Ethnographic Museum in Sardarabad, Armenia (Designs, Comparisons, Symbolic Meaning)	<b>125</b>
<b>Rober Koptas</b>	Armenian Political Thinking in the Second Constitutional Period: The Case of Krikor Zohrab	<b>151</b>
<b>Vatche Ghazarian</b>	The Story of a Leading Article: Vahan Tekeyan's "Song of Hope"	<b>199</b>
<b>Ruben Sahakian</b>	General Thovmas Nazarpegin's Unpublished Memoires on the Military Operations of the Russo-Turkish (Caucasian) Battlefront During WWI (1914 July-1916 April)	<b>217</b>

<b>Bedros Torossian</b>	The Roles of Turkish and American Orphanages in Influencing Armenian Identities	257
<b>Vartan Matiossian</b>	Issues in Vahan Totoventz's Early Biography	269
<b>Deacon Garik Asryan</b>	The Oppressions of Soviet Azerbaijan Authorities and the Closure of the Diocese of Artsakh (1920-1933 )	317
<b>Grigor Arshakian</b>	The Disintegration of the USSR and Turkey's South Caucasus Policy in the 1990s	349
<b>Armenag Yeghiayan</b>	A Few lissues in Classical Armenian transliteration	373
<b>Investigative Articles</b>		
<b>Karen Hovhannesian</b>	The World in Armenian Folklore	401
<b>Yeva Mnatsakanyan</b>	"Loretsi Sakon" (Sako from Lori): Hovhannes Tumanyan's Poem and its Literary Criticism by Contemporaries	431
<b>Narine Shamamyan</b>	The Dances in 20th Century Armenian Movies and Documentaries	445- 464
<b>Nane Movsisyan</b>	Observations on Armenian Identity: Hakob Oshakan's <i>Mnatsortats</i> (Remnants) Novel	465
<b>Vartan Z. Bedrossian</b>	The Two-Level Theory of Phonology of Sebastian Shahumyan	479
<b>Khoren Grigorian</b>	Urban Trade in the City of Gumri: Tradition and Modernity	497
<b>Knarik Petrosyan</b>	A New Format of Armenia-Diaspora Cooperation: The First Armenia Diaspora Conference	507
<b>Unpublished Documents</b>		
<b>Garine Alexanian</b>	The Memoires of Mihran Khachadurian on the Activities of the Armenian Separate Military Strike Force Commanded by General Antranig	527

### Briefings

<b>Y. T. Nercessian</b>	A Newly Discovered Coin of Artaxias III (A.D. 18-34)	555
<b>Stavros T. Stavridis, Vahe G. Kateb</b>	The Constantinople massacre (August 26-27, 1896) Australian Colonial Reactions	563
<b>Zaven Messerlian</b>	The Imperial War Museum and the Armenian Genocide	573
<b>Zaven Messerlian</b>	The Evolution of the Armenian Question During the Centennial Year of the Armenian Genocide (2015)	581-602
<b>Meline A. Grigoryan</b>	A Study on Inclusive Education Management in the Republic of Armenia Public Schools	603

### Book Reviews

<b>Armen Karapetyan</b>	Armen Maroukian, <i>The Armenian Genocide: Bases and Prospects of Applying to International Court</i>	615
<b>George Bouroutian</b>	Mustafa Agha, <i>Fath-name-ye Iravan</i> (The Book of the Conquest of Yerevan)	621
<b>Tsovinar Movsisyan</b>	Svetlana Sarkisyan, <i>Na Rubeje Vekov: Muzika I Yiyo Sfery, Izbrannye Stat'i</i> (On the Border of Centuries: Music and its Fields, Selected Articles)	624
<b>Lilit Sargsyan</b>	Inguna Kurtsens, <i>Minas Avetisyan: Jivopis' I Risunok (K Voprosu O Formakh Assotsiativno-Simvolicheskoy Obraznosti V Armyanskoy Jivopisi 1960-1970kh Godov)</i> [Minas Avetisyan: Painting and Graphics, the Issue of Associative Symbolistic Forms in the Armenian Painting of the 1960s]	632

<b>Artsvi Bakhchinyan</b>	Alexandre Siranossian, avec la collaboration de Maxime K. Yevadian, <i>Les Métamorphoses de Tigrane. L'épopée Arménienne dans le Théâtre Classique et l'Art Lyrique, Tome I-II</i>	<b>637</b>
-------------------------------	---	------------

## **Necrology** 647

Nira Stone (1938-2013), Zara Der-Ghazarian (1951-2013), Ida Babayan (1939-2014), Fr. Okosdinos Sekoulian (1921-2014), Sen Arevshatyan (1928-2014), Yervant Babayan (1913-2014), Emma Kostandian (1934-2014), Ruzan Sargesyan (1959-2014), Felix Ter Martirosov (1939-2014), Lavrendy Barseghyan (1937-2014), Nona Stepanyan (1932-2014), Jeanette Lazarian (1940-2014), Manuel Sargesyants (1923-2015), Shushanik Apoyan (1923-2015), Lendrush Aloyan (1941-2015), Karine Khudabashyan (1929-2015), Gevorg Geodakian (1928-2015), Gevorg Brutyan (1926-2015)

## **Haigazian University**

The Launching of the 34 <sup>th</sup> and 35th Volumes of the <i>Haigazian Armenianological Review</i> in Beirut, Yerevan, Tbilisi and Akhalkalaki	<b>679</b>
--	------------

Note to Contributors	<b>689</b>
----------------------	------------

Table of Contents	<b>693</b>
-------------------	------------